

LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Nieuwbouw aan de Annunciadenstraat te Genk. Programma van Maatregelen

E.N.A. Heirbaut

Colofon

Titel: Nieuwbouw aan de Annunciadenstraat te Genk. Archeologienota.

Auteur: Elly N.A. Heirbaut & Caroline Dockx

Grafische illustraties/GIS: Elly N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LAReS-rapport 256

Projectleider/veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut

Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: december 2019

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

© LAReS bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van Maatregelen

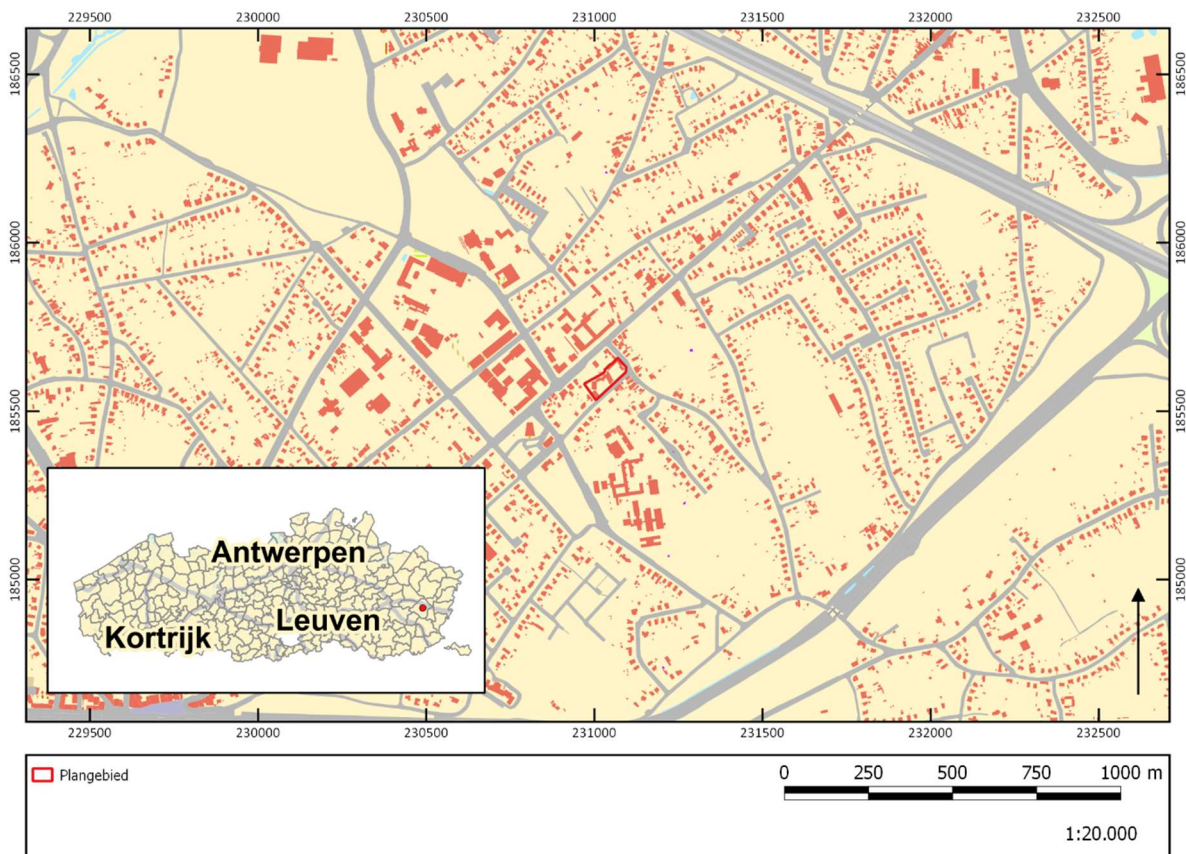
Inhoudsopgave

1 INLEIDING	4
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	5
3 ONDERZOEKSVRAGEN	6
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	7
LIJST VAN FIGUREN	9

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen op de hoek van de Annunciadenstraat en de Heeldstraat te Genk (gemeente Genk, provincie Limburg). Het omvat één groot perceel met een totale oppervlakte van ca. 6.339 m². Binnen het plangebied bevindt zich de kleuterschool De Bret. Deze omvat verschillende gebouwen, verspreid over het terrein, alsook bijhorende verhardingen en enkele kleinere groenzones.

De opdrachtgever plant een gebouw, een deel van de verhardingen en een overkapping te slopen en op te breken. Daarnaast worden ook enkele containerklassen verwijderd. Nadien wordt een nieuw gebouw opgetrokken met nieuwe verhardingen en wordt een bestaand gebouw gerenoveerd en heringericht (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Kleuterschool De Bret, Genk
Ligging	Annunciadenstraat 2, 3600 Genk
Kadastrale gegevens	Genk, 3 ^e afdeling, sectie B, perceel 50z18
Bounding Box	X Y
	231366.765118 185759.203281
	230846.858868 185759.203281
	231366.765118 185480.398593
	230846.858868 185480.398593
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek
Projectcode	2019K203
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Caroline Dockx, LAReS
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Caroline Dockx: OE/ERK/Archeoloog/2019/00020
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Termijn	december 2019
Geplande ingreep	Slopen en opbreken van enkele gebouwen en verhardingen. Optrekken van nieuw gebouw met verharding en groenzone.
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 6.339 m ²
Totaal oppervlakte projectgebied	ca. 2.343 m ²
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.
Thesaurus	Archeologienota, bureauonderzoek

3 Onderzoeksvragen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar het eerste deel van de archeologienota.

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op een ondergrond bestaande uit tertiaire zandige sedimenten. Deze komen voor tot ca. 10 m -mv. Tijdens de laatste ijstijd zijn hierop zandige sedimenten afgezet waarin een droge zandgrond met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont is ontwikkeld. Het terrein ligt vrij vlak op een plateau op een hoogte tussen 82,9 m +TAW en 83,5 m +TAW. De dichtstbijzijnde natuurlijke waterlopen stromen op meer dan één kilometer afstand van het plangebied.

Historisch gezien is de ontwikkeling van Genk te plaatsen in de middeleeuwen maar verschillende vondsten uit het neolithicum wijzen eveneens op bewoning in die tijd in de omgeving van het plangebied. Vanuit de historische kaarten is gebleken dat het gebied in de laatste eeuwen uit heide bestond. In de loop van de 19^e eeuw raakte het terrein bebost en pas in de loop van de 20^e eeuw werd het plangebied voor het eerst bebouwd. Geleidelijk aan nam deze bebouwing toe en werd het terrein in gebruik genomen als school.

Het plangebied bestond historisch gezien uit heide en later uit bos. Pas in de loop van de 20^e eeuw is het terrein voor het eerst bebouwd. Ondertussen is het plangebied grotendeels bebouwd en verhard en bevindt er zich een school. Twee van deze schoolgebouwen binnen het projectgebied zijn onderkelderd. Gebouw C zou een volwaardige kelder hebben tot op een diepte van minstens 2 m -mv. Het gebouw waar de klaslokalen in gevestigd zijn, zou voorzien zijn van een kruipruimte van minstens 50 cm -mv. Tot slot bevinden er zich enkele containerklassen binnen het projectgebied, die ook gefundeerd zijn op vaste grond. Bovendien zijn er in de containerklassen sanitaire voorzieningen (toiletten) aanwezig, waarvoor waterleidingen en rioleringen zijn aangelegd die ook onder de containerklassen aanwezig zijn. Rondom deze gebouwen zijn verhardingen (speelplaats) aangelegd. De diepte van deze verhardingen is echter onbekend, maar zullen op een gemiddelde diepte van ca. 50 cm -mv aangelegd zijn. Bovendien blijkt uit de foto's die tijdens deze werken zijn genomen, dat de bodem sterk verstoord is en dat er over de bodem tijdens de werken met zware machinerie is gereden. Tenslotte is er achter gebouw C een zandbak uitgegraven tot ca. 50 cm onder maaiveld. Al met al zijn er vrij veel verstoringen op het terrein aangebracht, en dit tot op grote diepte.

Vanuit de terreininspectie is achterhaald dat de A-horizont op het terrein ca. 30 cm dik is, en dat hieronder direct de C-horizont ligt. Dit betekent, rekening houdend met de dieptes van de hierboven beschreven werken, dat de bodem over zo goed als het hele projectgebied sterk verstoord is. De kelders tot een diepte van minstens 2 m, de kruipruimtes van ca. 50 cm diep, de kabels en leidingen en nutsvoorzieningen die op een diepte van 60 cm liggen, de zandbak die 50 cm diep is uitgegraven, de funderingen van de containerklassen op volle grond zorgen er voor dat er op deze locaties geen sprake meer is van een intacte of een redelijk intacte bodemopbouw aangezien alle dieptes dieper reiken dan de gekarteerde onderkant van de A-horizont. Als hierbij wordt opgeteld dat er tijdens de werken geen rekening is gehouden met archeologisch onderzoek maar dat er in tegendeel tijdens de werken met zware machines over het

afgegraven vlak is gereden, dan kan alleen maar geconcludeerd worden dat alleen ter hoogte van het grasplein achter gebouw C nog een redelijk intacte bodem aanwezig is. Het gaat hier echter om een zeer beperkt oppervlak dat aan alle zijden omgeven is door verstoorde zones.

Uit hoofdstuk 4 is gebleken dat de geplande werken bestaan uit het slopen van gebouw C, het herinrichten van het gebouw waar momenteel de klaslokalen gevestigd zijn, het verwijderen van de containerklassen en het opbreken van de omliggende verhardingen. Wanneer de sloopwerken uitgevoerd zijn, wordt een groot schoolgebouw opgetrokken dat deels overlapt met de locatie van het bestaande gebouw C, de containerklassen, een deel van de verharde speelplaats en de speelplaats met gras achter gebouw C (fig. 24). Dit nieuwe gebouw wordt niet voorzien van een kelder, maar gefundeerd op de vaste ondergrond. Het nieuwe gebouw wordt met andere woorden nagenoeg volledig gebouwd op diepgaand verstoorde bodem met uitzondering ter hoogte van het speelplein met gras achter gebouw C. Het gaat hier echter om een zeer beperkt oppervlak.

Er zijn voldoende argumenten om te stellen dat het plangebied zich in een archeologisch interessante zone bevindt, hoewel de huidige archeologische kennis toch nog als enigszins beperkt kan worden beschouwd. Er is weinig geweten over het plangebied en de aangrenzende terreinen, zodat onbekend is wat er zich hier aan mogelijke archeologische resten in de bodem kan bevinden.

Anderzijds is vanuit de bureaustudie gebleken dat het terrein al grotendeels diepgaand verstoord is. Dit betekent dat de archeologische potentie voor vrijwel het hele projectgebied zeer klein tot onbestaande is, met uitzondering van het kleine grasveld achter gebouw C. Hier zouden nog resten van een sporensite aanwezig kunnen zijn. Als echter gekeken wordt naar de oppervlakte van dit gedeelte van het terrein, dan blijkt het maar te gaan om maximaal 275 m². Als bovendien ook nog in rekening wordt gebracht dat alle omringende terreinen verstoord zijn, dan blijft er weinig kans op kennisvermeerdering over. Immers, zelfs al zouden er sporen en archeologische resten worden aangetroffen, dan kunnen deze niet gerelateerd worden aan enige andere site.

Vanuit de bureaustudie kan geconcludeerd worden dat er voor dit terrein geen sprake is van enige archeologische potentie of kennisvermeerderingspotentieel. Verder archeologisch vooronderzoek wordt vanuit een kosten-batenanalyse, waarbij rekening is gehouden met de inspanning van verder onderzoek in functie van kennisvermeerdering, afgeraden. Het terrein kan met andere woorden worden vrijgegeven voor de geplande ontwikkelingen.

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding
2019K203	1	kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	nvt	1:20.000